

1. Her $x, y \in \mathbb{R}$ için

$$f(x + y) = f(x) + f(y)$$

eşitliğini sağlayan tüm $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ sürekli fonksiyonlarını bulunuz.
(PSS272.E2)

Çözüm: $x = y = 0 \Rightarrow f(0 + 0) = f(0) + f(0) \Rightarrow f(0) = 0$

$y = -x \Rightarrow 0 = f(0) = f(x + (-x)) = f(x) + f(-x) \Rightarrow f(-x) = -f(x).$

$y = x \Rightarrow f(2x) = 2f(x).$

$y = 2x \Rightarrow f(3x) = f(2x + x) = f(2x) + f(x) = 2f(x) + f(x) = 3f(x).$

Tümevarımla tüm n pozitif tam sayıları için $f(nx) = nf(x)$ olduğunu gösterelim.

$f((n + 1)x) = f(nx + x) = f(nx) + f(x) = nf(x) + f(x) = (n + 1)f(x).$

$-n$ negatif tam sayıları için de

$f((-n)x) = f(-nx) = -f(nx) = -nf(x) = (-n)f(x).$

Her $x = \frac{m}{n} \in \mathbb{Q}$ sayısı için $m = nx \Rightarrow f(nx) = f(m \cdot 1) \Rightarrow$

$nf(x) = mf(1) \Rightarrow f(x) = \frac{m}{n}f(1) = xf(1).$

Şimdi $f(1) = c$ ile gösterirsek tüm x rasyonel sayıları için $f(x) = cx$ elde edilir. Her gerçel x sayısı $a_n \in \mathbb{Q}$ olmak üzere $x = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$ şeklinde gösterilebildiğinden $f(x) = f(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} f(a_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} (ca_n) = cx.$

2. Her $x, y \in \mathbb{R}$ için

$$f(x + y) = f(x) \cdot f(y)$$

eşitliğini sağlayan tüm $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ sürekli fonksiyonlarını bulunuz.
(PSS274.E3)

Çözüm: Bir a için $f(a) = 0$ ise, her $x \in \mathbb{R}$ için $f(x) = f(x - a + a) = f(x - a)f(a) = 0.$ Her x için $f(x) \neq 0$ olsun. $f(x) = f\left(\frac{x}{2}\right)^2 > 0 \Rightarrow g(x) = \ln f(x)$ şeklinde tanımlanan $g(x)$ fonksiyonu için

$g(x + y) = g(x) + g(y) \Rightarrow g(x) = cx \Rightarrow f(x) = e^{cx} = a^x$

3. Her $x, y \in \mathbb{R}$ için

$$f\left(\frac{x + y}{2}\right) = \frac{f(x) + f(y)}{2}$$

eşitliğini sağlayan tüm $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ sürekli fonksiyonlarını bulunuz.
(PSS276.E6)

Çözüm: $f(0) = a$ olsun. $y = 0 \Rightarrow f\left(\frac{x}{2}\right) = \frac{f(x) + a}{2} \Rightarrow$

$$\frac{f(x) + f(y)}{2} = f\left(\frac{x+y}{2}\right) = \frac{f(x+y) + a}{2} \Rightarrow f(x+y) = f(x) + f(y) - a$$

$$g(x) = f(x) - a \Rightarrow g(x+y) = g(x) + g(y) \Rightarrow g(x) = cx \Rightarrow f(x) = cx + a$$

4. $\begin{cases} f_1(x) = x^2 + x \\ g_1(x) = x - 2 \end{cases} \quad \begin{cases} f_2(x) = 2x^2 - x, \\ g_2(x) = 2x, \end{cases} \quad \begin{cases} f_3(x) = x^2 + x \\ g_3(x) = x + 2 \end{cases}$

olmak üzere, fonksiyonlar üzerinde tanımlı toplama, çarpma ve çıkarma işlemleri kullanılarak, $i \in \{1, 2, 3\}$ olmak üzere f_i ve g_i fonksiyonlarından $h(x) = x$ fonksiyonu elde edilebiliyorsa, $F_i = 1$; aksi halde $F_i = 0$ olarak tanımlanıyor. (F_1, F_2, F_3) nedir? **(131.21)**

a) (0, 0, 0)   b) (0, 0, 1)   c) (0, 1, 0)   d) (0, 1, 1)   e) Hiçbiri

Çözüm: $3 \mid f_1(5) = 30$; $3 \mid g_1(5)$, $3 \nmid h(5) = 5 \Rightarrow F_1 = 0$.

$$f_2\left(\frac{1}{2}\right) = 0 \in \mathbb{Z}, \quad g_2\left(\frac{1}{2}\right) = 1 \in \mathbb{Z}; \quad h\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{2} \notin \mathbb{Z} \Rightarrow F_2 = 0.$$

$$h(x) = x = g_3^2(x) - g_3(x) - g_3(x) - f_3(x) \Rightarrow F_3 = 1 \Rightarrow (0, 0, 1).$$

5. Her $x \neq 0, 1$ için

$$f(x) + f\left(\frac{1}{1-x}\right) = x$$

eşitliğini sağlayan f fonksiyonunu bulunuz. **(PSS278.15)**

Çözüm: x yerine $\frac{1}{1-x} \Rightarrow f\left(\frac{1}{1-x}\right) + f\left(1 - \frac{1}{x}\right) = \frac{1}{1-x}$

$$x \text{ yerine } 1 - \frac{1}{x} \Rightarrow f\left(1 - \frac{1}{x}\right) + f(x) = 1 - \frac{1}{x}; \quad f(x) + f\left(\frac{1}{1-x}\right) = x.$$

İlk eşitliği -1 ile çarpıp üç eşitliği topladığımızda:

$$2f(x) = x - \frac{1}{1-x} + 1 - \frac{1}{x} \Rightarrow f(x) = \frac{1}{2} \left(x + 1 - \frac{1}{x} - \frac{1}{1-x} \right)$$

6. Tüm pozitif tamsayılardan oluşan küme $\mathbb{N}$ ile gösterilmek üzere, $f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ fonksiyonu

(a) m ve n aralarında asal olunca, $f(m \cdot n) = f(m) \cdot f(n)$

(b) p ve q asal olunca, $f(p + q) = f(p) + f(q)$

özelliklerine sahipse, $f(100)$ kaçtır? **(A5.15.6)**

Çözüm: $f(3+3) = f(3 \cdot 2) = f(3) \cdot f(2)$;
 $f(3+3) = f(3) + f(3) = 2f(3) \Rightarrow f(2) = 2 \Rightarrow f(4) = f(2) + f(2) = 4$.
 $f(5) = f(3) + f(2) = 2 + f(3)$; $f(7) = f(4) + f(3) = 4 + f(3)$
 $f(12) = f(5+7) = f(5) + f(7) = 6 + 2f(3)$;
 $f(12) = f(4) \cdot f(3) = 4f(3) \Rightarrow f(3) = 3 \Rightarrow f(5) = 5$; $f(7) = 7$.
 $f(28) = f(5+23) = 5 + f(23)$; $f(28) = f(4 \cdot 7) = 4 \cdot 7 = 28 \Rightarrow$
 $f(23) = 23 \Rightarrow f(25) = f(2) + f(23) = 25 \Rightarrow$
 $f(100) = f(4) \cdot f(25) = 100$.

7. $f : \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$ fonksiyonu her $x, y \in \mathbb{Z}$ için

$$\begin{cases} f(x+1, y+1) + f(x, y) = f(x, y+1) + f(x+1, y) \\ f(x, 0) = x^2 \\ f(0, y) = -y^2 \end{cases}$$

koşullarını sağlıyor. $f(1000, 996)$ nedir? **(70.33)**

Çözüm: $f(x, y) = x^2 - y^2$ olduğunu gösterelim. $n = x + y \geq 0$ sayısına göre tümevarım uygulayalım. $f(x+1, y+1) = -f(x, y) + f(x, y+1) + f(x+1, y) = -x^2 + y^2 + x^2 - (y+1)^2 + (x+1)^2 - y^2 = (x+1)^2 - (y+1)^2 \Rightarrow$
Doğru $\Rightarrow f(1000, 1996) = 1000^2 - 996^2 = 4 \cdot 1996 = 7984$.

8. Her $x, y \in \mathbb{R}$ için

$$f(x+y) = f(x) + f(y) + xy(x+y)$$

eşitliğini sağlayan tüm $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ sürekli fonksiyonlarını bulunuz. **(PSS278.20)**

Çözüm: $g(x) = f(x) - \frac{x^3}{3} \Rightarrow g(x+y) = f(x+y) - \frac{(x+y)^3}{3} =$
 $g(x) + \frac{x^3}{3} + g(y) + \frac{y^3}{3} + x^2y + xy^2 - \frac{x^3}{3} - x^2y - xy^2 - \frac{y^3}{3} = g(x) + g(y) \Rightarrow$
 $g(x) = cx \Rightarrow f(x) = -\frac{x^3}{3} + cx$

9. $x \in \mathbb{R}$ için $f_1(x) = x^2 - 2x$ ve $n \geq 1$ için

$$f_{n+1}(x) = f_1(f_n(x))$$

bağlantılarıyla $f_1, f_2, f_3, \dots$ fonksiyonları tanımlıyor. f_{1996} fonksiyonu $[0, 2]$ kapalı aralığında alabileceği en küçük ve en büyük değerler nedir? **(69.30)**

Çözüm: $f_1([0, 2]) = [-1, 0]$;
 $f_2([0, 2]) = f_1([-1, 0]) = [0, 3]$;
 $f_3([0, 2]) = f_1([0, 3]) = [-1, 3]$;
 $f_4([0, 2]) = f_1([-1, 3]) = [-1, 3]$;
 $\dots$
 $f_{1996}([0, 2]) = [-1, 3] \Rightarrow -1$ ve 3 .

10.

$$f(x + y) - f(x - y) = 2f(y)$$

fonksiyonel denklemini sağlayan tüm sürekli f fonksiyonlarını bulunuz.
(PSS278.12)

Çözüm: $y = 0 \Rightarrow f(0) = 0$. $y = x \Rightarrow f(2x) = 2f(x)$.
 $f(2x + x) - f(2x - x) = 2f(x) \Rightarrow f(3x) = 3f(x)$.
Tümevarımla $f(nx) = nf(x)$ kanıtlanır $\Rightarrow f(n) = nf(1)$.
 $x = \frac{p}{q} \Rightarrow p = qx \Rightarrow f(p) = qf(x) \Rightarrow f(x) = \frac{pf(1)}{q} = x \cdot f(1)$
 $\Rightarrow f(x) = xf(1) = cx$.

11.

$$f(x + y) = \frac{f(x)f(y)}{f(x) + f(y)}$$

fonksiyonel denklemini sağlayan tüm sürekli f fonksiyonlarını bulunuz.
(PSS278.13)

Çözüm: $g(x) = \frac{1}{f(x)} \Rightarrow g(x + y) = \frac{f(x) + f(y)}{f(x) \cdot f(y)} = \frac{1}{f(x)} + \frac{1}{f(y)} =$
 $g(x) + g(y) \Rightarrow g(x) = cx \Rightarrow f(x) = \frac{1}{cx}$.

12. Her $x, y \in \mathbb{R}$ için

$$xf(x) + 2xf(-x) = -1$$

eşitliğini sağlayan tüm $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ sürekli fonksiyonlarını bulunuz.
(PSS279.31)

Çözüm: $x \rightarrow -x \Rightarrow -xf(-x) - 2xf(x) = -1$; 2 ile çarpıldığında
 $\Rightarrow -2xf(-x) - 4xf(x) = -2$, bu da ilk denklemlerle toplandığında
 $-3f(x) = -3 \Rightarrow f(x) = \frac{1}{x}$ bulunur.

13. $f(x)$ ve $g(x)$ fonksiyonları tüm gerçel sayılar için tanımlı ve gerçel değerli fonksiyonlar olmak üzere, her x ve y için

$$f(x + g(y)) = 3x + y + 7$$

eşitliği sağlanmaktadır. $g(2 + f(7))$ değerini bulunuz. **(A55.9)**

Çözüm: $y = 0$, $f(0) = c \Rightarrow f(x + c) = 3x + 7 \Rightarrow f(x) = 3(x - c) + 7 = 3x + (7 - 3c)$
 $3x + y + 7 = f(x + g(y)) = 3(x + g(y)) + (7 - 3c) \Rightarrow g(y) = \frac{y}{3} + c \Rightarrow g(2 + f(7)) = \frac{1}{3}(2 + f(7)) + c = \frac{1}{3}(2 + 3 \cdot 7 + (7 - 3c)) + c = 10.$

14. $\mathbb{N}_0 = \{0, 1, 2, \dots\}$ olmak üzere $f : \mathbb{N}_0 \times \mathbb{N}_0 \rightarrow \mathbb{N}_0$ fonksiyonu her $(x, y) \in \mathbb{N}_0 \times \mathbb{N}_0$ için

$$\begin{cases} f(0, y) = y + 1, \\ f(x + 1, 0) = f(x, 1), \\ f(x + 1, y + 1) = f(x, f(x + 1, y)) \end{cases}$$

eşitliklerini sağlamaktadır. $f(1, 1998)$ 'i bulunuz. **(A39.18)**

Çözüm: $f(1, 0) = f(0, 1) = 2$; $f(1, 1) = f(0, f(1, 0)) = f(0, 2) = 3$
 $f(1, 2) = f(0, f(1, 1)) = f(0, 3) = 4$. Tümevarımla $f(1, x) = x + 2 \Rightarrow f(1, 1998) = 2000$.

15. Her a, b gerçel sayıları için

$$\begin{cases} f(a + b) = f(a \cdot b), \\ f(1999) = 1999 \end{cases}$$

koşullarını sağlayan bir f fonksiyonu için $f(2000)$ nedir? **(A5.10.2)**

Çözüm: $b = 0 \Rightarrow$ her a için $f(a) = f(a + 0) = f(a \cdot 0) = f(0) \Rightarrow f(2000) = f(0) = f(1999) = 1999$

16. $\llbracket x \rrbracket$, x 'in tam değer fonksiyonu olmak üzere, $\{x\} = x - \llbracket x \rrbracket$ olarak tanımlansın. Her x gerçel sayısı için,

$$x = f(x) + f(\{x\})$$

eşitliğini sağlayan f fonksiyonun $x = -17/7$ noktasındaki değeri nedir? **(A6.2.3)**

Çözüm: $x = -\frac{17}{7} \Rightarrow -\frac{17}{7} = f\left(-\frac{17}{7}\right) + f\left(\frac{4}{7}\right)$. $x = \frac{4}{7} \Rightarrow \frac{4}{7} = f\left(\frac{4}{7}\right) + f\left(\frac{4}{7}\right) \Rightarrow f\left(\frac{4}{7}\right) = \frac{2}{7} \Rightarrow f\left(-\frac{17}{7}\right) = -\frac{17}{7} - \frac{2}{7} = -\frac{19}{7}$.

17. Negatif olmayan x, y tamsayıları için tanımlanan $F(x, y)$ fonksiyonunda

(a) her x, y için $F(x + 1, y) + F(x, y + 1) = F(x, y) + F(x + 1, y + 1)$,

(b) her x için $F(x, 0) = x$,

(c) her $y > 0$ için $F(0, y) = 1$

ise, $F(1000, 993)$ nedir? **(18.36)**

Çözüm: $y = 0 \Rightarrow F(x + 1, 0) + F(x, 1) = F(x, 0) + F(x + 1, 1)$

$y = 1 \Rightarrow F(x + 1, 1) + F(x, 2) = F(x, 1) + F(x + 1, 2)$

...

$y = 992 \Rightarrow F(x + 1, 993) + F(x, 993) = F(x, 992) + F(x + 1, 993)$

Bunlar taraf tarafa toplanır

$F(x + 1, 0) + F(x, 993) = F(x, 0) + F(x + 1, 993) \Rightarrow$

$F(x + 1, 993) = F(x, 993) + 1 \Rightarrow F(1000, 993) = F(999, 993) + 1 =$

$F(998, 993) + 2 = \dots = F(0, 993) + 1000 = 1 + 1000 = 1001.$

18. Rasyonel sayılardan rasyonel sayılara tanımlı bir f fonksiyonu tüm a, b rasyonel sayıları için

$$f(a + b) = f(a) + f(b)$$

denklemini sağlasın ve $f(2) = 3$ olsun. $f\left(\frac{5}{2}\right)$ değeri nedir? **(23.11)**

Çözüm: $f(x) = cx$. $3 = f(2) = c \cdot 2 \Rightarrow c = \frac{3}{2} \Rightarrow f\left(\frac{5}{2}\right) = \frac{3}{2} \cdot \frac{5}{2} = \frac{15}{4}.$

19. Pozitif tam sayı çiftlerinin kümesinden pozitif tam sayılar kümesine giden bir f fonksiyonu, x, y pozitif tam sayıları için

$$f(x, x) = x, \quad f(x, y) = f(y, x) \quad \text{ve} \quad f(x, y) = f(x, x + y)$$

koşullarını sağlıyorsa, $f(91, 143)$ nedir? **(24.12)**

Çözüm: $f(91, 143) = f(91, 52) = f(39, 52) = f(39, 13) = f(26, 13) =$

$f(13, 13) = 13 \Rightarrow f(91, 143) = 13.$

Aslında $f(x, y) = \text{ebob}(x, y)$ olduğu açıktır.

20. $f : \mathbb{R}^+ \rightarrow \mathbb{R}$ fonksiyonu her $x, y \in \mathbb{R}^+$ için

$$f(x) + f(y) = f(x) \cdot f(y) + 1 - \frac{1}{xy}$$

koşulunu sağlıyor ve $f(2) < 1$ ise, $f(3)$ değeri nedir? (103.28)

Çözüm: $y = x \Rightarrow [f(x)]^2 - 2f(x) + 1 = \frac{1}{x^2} \Rightarrow [f(x) - 1]^2 = \frac{1}{x^2} \Rightarrow$
 $f(x) - 1 = \frac{1}{x}$ veya $f(x) - 1 = -\frac{1}{x} \Rightarrow f(x) = 1 + \frac{1}{x}$ veya
 $f(x) = 1 - \frac{1}{x} \Rightarrow f(2) = \frac{3}{2}$ veya $f(2) = \frac{1}{2}$. $f(2) < 1 \Rightarrow f(2) = \frac{1}{2}$.
 $x = 3, y = 2 \Rightarrow f(3) + f(2) = f(3) \cdot f(2) + 1 - \frac{1}{3 \cdot 2} \Rightarrow$
 $f(3) + \frac{1}{2} = f(3) \cdot \frac{1}{2} + 1 - \frac{1}{6} \Rightarrow f(3) = \frac{2}{3}$.

21. Tüm x, y pozitif gerçel sayıları için

$$f(x)f(y) - f(xy) = \frac{y}{x} + \frac{x}{y}$$

koşulunu sağlayan f fonksiyonlarının alabileceği farklı $f(2)$ değerlerinin toplamı nedir? (136.32)

Çözüm: $x = y = 1 \Rightarrow [f(1)]^2 - f(1) = 2 \Rightarrow$
 $(f(1) + 1)(f(1) - 2) = 0 \Rightarrow 1) f(1) = -1$ veya $2) f(1) = 2$.
1) $y = 1 \Rightarrow -f(x) - f(x) = \frac{1}{x} + x = \frac{x^2 + 1}{x} \Rightarrow f(x) = -\frac{x^2 + 1}{2x} \Rightarrow$
 $f(2) = -\frac{5}{4}$.
2) $y = 1 \Rightarrow 2f(x) - f(x) = \frac{1}{x} + x \Rightarrow f(x) = \frac{1}{x} + x \Rightarrow f(2) = 2 + \frac{1}{2} = \frac{5}{2}$.
Böylece $-\frac{5}{4} + \frac{5}{2} = \frac{5}{4}$

22. f fonksiyonu her gerçel x için

$$f(x) + 3f(1 - x) = x^2$$

eşitliğini sağlıyorsa, $S = \{x : f(x) = 0\}$ olmak üzere, aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (2003.32)

- a) S sonsuz bir kümedir   b) $\{0, 1\} \subset S$ c) $S = \emptyset$
d) $S = \left\{ \frac{3 + \sqrt{3}}{2}, \frac{3 - \sqrt{3}}{2} \right\}$ e) Hiçbiri

Çözüm: x yerine $1 - x$ yazılırsa $f(1 - x) + 3f(x) = (x - 1)^2$ bulunur.
Bu denklemi -3 ile çarpıp sorudaki denklem ile toplayalım:

$$-8f(x) = x^2 - 3x^2 + 6x - 3 \Rightarrow f(x) = \frac{x^2}{4} - \frac{3}{4}x + \frac{3}{8} = 0 \Rightarrow$$

$$2x^2 - 6x + 3 = 0 \Rightarrow x = \frac{3 \pm \sqrt{3}}{2} \Rightarrow S = \left\{ \frac{3 + \sqrt{3}}{2}, \frac{3 - \sqrt{3}}{2} \right\}.$$

23.

$$x^3 \cdot 3^{\frac{1}{x^3}} + \frac{1}{x^3} \cdot 3^{x^3} = 6$$

denkleminin kaç farklı gerçel çözümü vardır? (101.25)

a) 3   b) 2   c) 0   d) Sonsuz çoklukta   e) Hiçbiri

Çözüm: $x > 0 \Rightarrow 6 = x^3 \cdot 3^{\frac{1}{x^3}} + \frac{1}{x^3} \cdot 3^{x^3} \geq 2\sqrt{x^3 \cdot 3^{\frac{1}{x^3}} \cdot \frac{1}{x^3} \cdot 3^{x^3}} =$

$$2\sqrt{3^{\frac{1}{x^3} + x^3}} \geq 2\sqrt{3^{2\sqrt{\frac{1}{x^3}} \cdot x^3}} = 6 \Rightarrow \text{Hepsi eşitlik olmak zorunda} \Rightarrow$$

$$x^3 = \frac{1}{x^3} \Rightarrow x = 1 \Rightarrow \text{Tek çözüm bulunur.}$$